

Trong bài học các em sẽ được tìm hiểu về Chim bồ câu chi tiết nhất. Là tiền đề cho các bài học nghiên cứu sâu hơn trong chương trình môn sinh học lớp 7. Mời các em học sinh cùng tham khảo.

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 41 trang 135 , 136

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 41 trang 135

Quan sát hình 41.1, hình 41.2, đọc bảng 1, điền vào ô trống của bảng 1.

Lời giải:

Bảng: Đặc điểm cấu tạo ngoài chim bồ câu

Đặc điểm cấu tạo ngoài	Ý nghĩa thích nghi
Thân: hình thoi	Giảm sức cản không khí khi bay
Chi trước: cánh chim	Tạo động lực nâng cánh và hạ cánh → giúp chim bay
Chi sau: 3 ngón trước, 1 ngón sau, có vuốt	Bám chắc khi đậu hoặc xòe rộng duỗi thẳng giúp chim hạ cánh
Lông ống: Có các sợi lông làm thành phiến mỏng	Bánh lái, làm cho cánh chim dang rộng khi bay
Lông tơ: Có các sợi lông mảnh làm thành chum lông xóp	Giữ nhiệt, làm thân chim nhẹ
Mỏ: Mỏ sừng bao lấy hàm không có răng	Làm đầu chim nhẹ, giảm sức cản không khí
Cổ: dài, khớp đầu với thân	Phát huy tác dụng các giác quan, bắt mồi, ría lông

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 41 trang 136

Quan sát hình 41.3 và hình 41.4, đánh dấu (√) ứng với động tác thích hợp vào bảng 2

Lời giải:

Bảng 2. So sánh kiểu bay vỗ cánh và bay lượn

Các động tác bay	Kiểu bay vỗ cánh (chim bồ câu)	Kiểu bay lượn (chim hải âu)
Cánh đập liên tục	√	
Cánh đập chậm rãi và không liên tục		√
Cánh dang rộng mà không đập		√
Bay chủ yếu dựa vào sự nâng đỡ của không khí và hướng thay đổi của luồng gió		√
Bay chủ yếu dựa vào động tác vỗ cánh	√	

Giải bài tập SGK Sinh học 7 Bài 41

Bài 1 (trang 137 sgk Sinh học 7)

Trình bày đặc điểm sinh sản của chim bồ câu.

Lời giải:

Đặc điểm sinh sản của chim bồ câu:

- Chim bồ câu trống không có cơ quan giao phối. Khi đập mái, xoang huyết lộn ra hình thành cơ quan giao phối tạm thời.
- Thụ tinh trong, đẻ 2 trứng/ lứa, trứng có vỏ đá vôi.
- Trứng được cả chim trống và chim mái ấp, chim non yếu được nuôi bằng sữa điều của chim bố mẹ.

Bài 2 (trang 137 sgk Sinh học 7)

Nêu những đặc điểm cấu tạo ngoài của chim bồ câu thích nghi với đời sống bay.

Lời giải:

Những đặc điểm cấu tạo ngoài của chim bồ câu thích nghi với đời sống bay:

- Thân hình thoi: giảm sức cản không khí khi bay.
- Chi trước trở thành cánh: để bay.
- Cơ thể được bao bọc bởi lông vũ xóp, nhẹ: giảm trọng lượng cơ thể.
- Cánh và đuôi có lông ống, phiến lông rộng: giúp hình thành cánh và bánh lái (đuôi) giúp chim bay.
- Mỏ bao bọc bởi chất sừng, hàm không răng: đầu nhẹ.
- Cổ dài, đầu linh hoạt: quan sát tốt khi bay.
- Chi sau 3 ngón linh hoạt: bám chắc vào cành cây khi hạ cánh.

Bài 3 (trang 137 sgk Sinh học 7)

So sánh kiểu bay vỗ cánh và kiểu bay lượn.

Lời giải:

Kiểu bay vỗ cánh (bồ câu)	Kiểu bay lượn (hải âu)
Đập cánh liên tục	Cánh đập chậm rãi, không liên tục cánh dang rộng mà không đập
Khả năng bay chủ yếu dựa vào sự vỗ cánh	Khả năng bay chủ yếu dựa vào sự nâng đỡ của không khí và sự thay đổi luồng gió

Lý thuyết Sinh 7 Bài 41

LỚP CHIM

I. ĐỜI SỐNG

- Bồ câu nhà có tổ tiên là bồ câu núi, màu lam, hiện còn sống và làm tổ trong điều kiện hoang dã ở nhiều vùng núi châu Âu, châu Á và Bắc Phi.

Bồ câu nhà

- Thân nhiệt chim bồ câu ổn định trong điều kiện nhiệt độ môi trường thay đổi; chim bồ câu là động vật hằng nhiệt.
- Chim bồ câu trống không có cơ quan giao phối. Khi đập mái, xoang huyết của chim trống lộ ra làm thành cơ quan giao phối tạm thời. Trứng được thụ tinh trong. Mỗi lứa đẻ chỉ gồm 2 trứng, có vỏ đá vôi bao bọc. Sau đó chim trống và chim mái thay nhau ấp trứng. Chim mới nở chưa mở mắt, trên thân chỉ có một ít lông tơ, được chim bố, mẹ mớm nuôi bằng sữa điều (tiết từ điều của chim bố mẹ)

Mỗi cặp chim bố mẹ thường đẻ 2 trứng

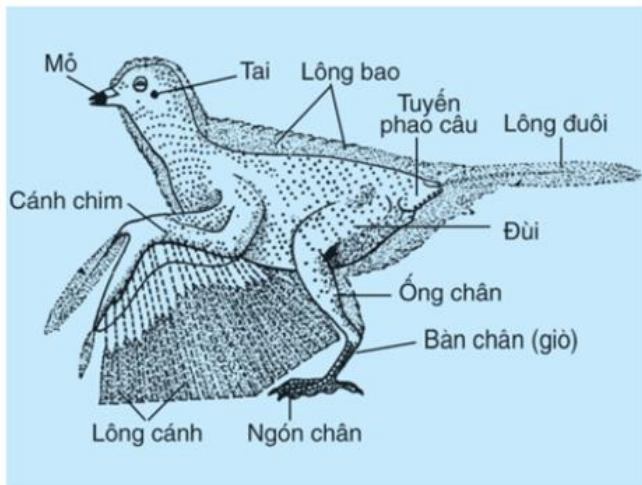
Mớm mồi cho con

II. CẤU TẠO NGOÀI VÀ DI CHUYỂN

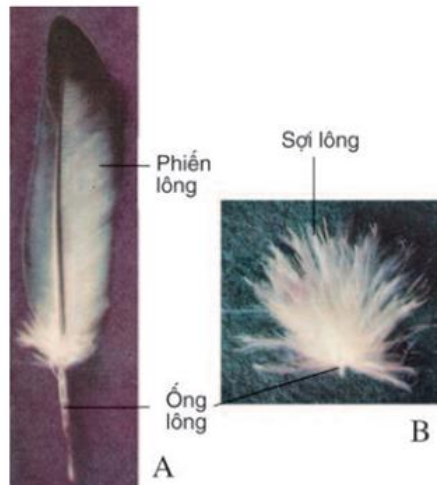
1. Cấu tạo ngoài

- Thân chim hình thoi làm giảm sức cản của không khí khi bay.

- Da khô phủ lông vũ. Lông vũ bao phủ toàn thân là lông ống, có phiến lông rộng tạo thành cánh, đuôi chim (vai trò bánh lái). Lông vũ mọc áp sát vào thân là lông tơ. Lông tơ chỉ có chùm sợi lông mảnh tạo thành một lớp xốp giữ nhiệt và làm thân chim nhẹ.
- Cánh chim khi xòe ra tạo thành một diện tích rộng quạt gió, khi cụp lại thì gọn áp vào thân.
- Chi sau có bàn chân dài gồm 3 ngón trước, 1 ngón sau, đều có vuốt, giúp chim bám chặt vào cành cây khi chim đậu hoặc duỗi thẳng, xòe rộng ngón khi chim hạ cánh.
- Mỏ sừng bao bọc hàm không có răng, làm đầu chim nhẹ. Cổ dài, đầu chim linh hoạt, phát huy được tác dụng của giác quan (mắt, tai), thuận lợi khi bắt mồi, rỉa lông.
- Tuyến phao câu tiết chất nhờn khi chim rỉa lông làm lông mịn, không thấm nước.

Hình 41.1. Cấu tạo ngoài chim bồ câu

Hình 41.2. Cấu tạo lông chim bồ câu
A – Lông ống (lông cánh, lông đuôi)
B – Lông tơ.

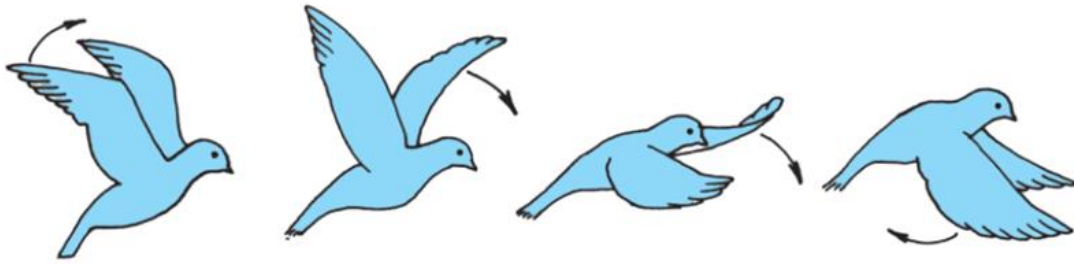
Bảng 1: Đặc điểm cấu tạo ngoài của chim bồ câu

Đặc điểm cấu tạo ngoài	Ý nghĩa thích nghi
Thân hình thoi	Giảm sức cản của không khí khi bay
Chi trước: cánh chim	Quạt gió (động lực của sự bay), cản không khí khi hạ cánh
Chi sau: 3 ngón trước, 1 ngón sau	Giúp chim bám chặt vào cành cây và khi hạ cánh
Lông ống: có các sợi lông làm thành phiến mỏng	Làm cho cánh chim khi dang ra tạo nên một diện tích rộng
Lông tơ: có các sợi lông mảnh làm thành chùm lông xốp	Giữ nhiệt, làm cơ thể nhẹ
Mỏ: mỏ sừng bao lấy hàm, không có răng	Làm đầu chim nhẹ
Cổ: dài, khớp đầu với thân	Phát huy tác dụng của giác quan, bắt mồi, rỉa lông

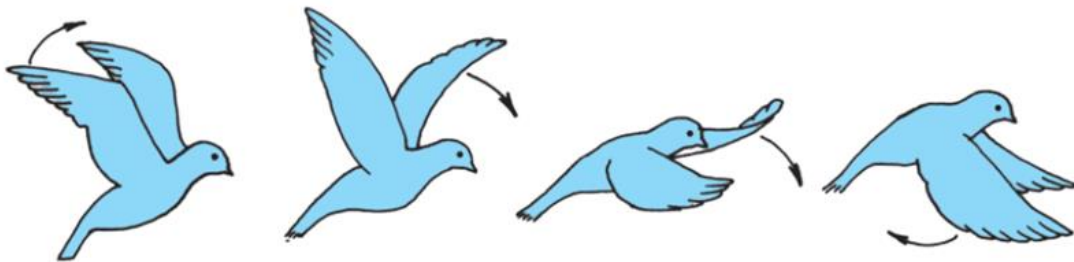
2. Di chuyển

- Chim có 2 kiểu bay: bay vỗ cánh và bay lượn

Chim bồ câu hay một số loài chim như chim sẻ, chim ri, chim khuyên, gà... chỉ có kiểu bay vỗ cánh (vỗ cánh liên tục). Một số không nhỏ loài chim thì có kiểu bay lượn (đập cánh chậm, nhiều lúc chim dang rộng cánh mà không đập cánh) như diều hâu, chim ưng, hoặc hải âu.

Hình 41.3. Kiểu bay vỗ cánh của chim bồ câu

Hình 41.3. Kiểu bay vỗ cánh của chim bồ câu

Bảng 2: So sánh kiểu bay vỗ cánh và bay lượn

Các động tác bay	Kiểu bay vỗ cánh (chim bồ câu)	Kiểu bay lượn (chim hải âu)
Cánh đập liên tục	√	
Cánh đập chậm rãi và không liên tục		√
Cánh dang rộng mà không đập		√
Bay chủ yếu dựa vào sự nâng đỡ của không khí và hướng thay đổi của các luồng gió		√
Bay chủ yếu dựa vào động tác vỗ cánh	√	